Mededelingen wethouder Meurkens;
vergadering Commissie Inwonerszaken 3 maart 2026

Onderwerp Dialect
In de commissie Inwonerszaken van 24 juni 2025 heeft u een mededeling ontvangen over het behoud en de versterking van het Beekse dialect.
Met deze nieuwe mededeling wordt u geïnformeerd over de voortgang van de lopende projecten en de initiatieven die momenteel in voorbereiding zijn.

Samenwerking met stakeholders
Om te komen tot een duurzame en breed gedragen aanpak wordt overleg gevoerd met verschillende partners. Hierbij zijn onder andere de heemkundevereniging, Bibliotheek De Domijnen, MIK & Spelenderwijs, Kindante en Huis van de Kunsten Limburg betrokken. Ook wordt in gesprek gegaan met Hoes veur ’t Limburgs en Veldeke Limburg. Met deze partijen wordt verkend op welke wijze het Beekse dialect structureel kan worden verankerd in educatie, cultuur en erfgoed.

Beekse Canon
Het Beekse dialect wordt opgenomen als een van de vensters in de Canon van Beek. Hiermee wordt het dialect nadrukkelijk gepositioneerd als onderdeel van de lokale geschiedenis en identiteit.

Laesplenkske en initiatieven voor jonge inwoners
Het Beekse laesplenkske wordt beschikbaar gesteld aan kinderen die instromen in groep 1. Ook worden mogelijkheden verkend voor een passend dialectgerelateerd aandenken voor leerlingen die de overstap maken naar het voortgezet onderwijs en voor jongeren die geslaagd zijn voor de middelbare school. Verder wordt gekeken naar het maken van een presentje met een Beekse dialecttekst voor de ouders van pasgeborenen wanneer zij hun kind komen aangeven.

Project Limburgse Taal – leskisten
Met inzet van middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs zijn voor de onderwijs- en opvanglocaties in de gemeente Beek lespaketten aangeschaft in het kader van het Project Limburgse Taal. Deze bevatten lespakketten met boeken en spellen in het Limburgs dialect. Twee keer per jaar wordt rondom deze materialen een dialectweek georganiseerd, één in de periode rond 11 november en één in de periode rond carnaval. Tijdens deze weken krijgt de Limburgse taal en cultuur een nadrukkelijke plaats in het lesaanbod.
De inzet van de leskisten draagt bij aan het behoud en de versterking van het Limburgs cultureel erfgoed. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat meertalig opvoeden een positief effect heeft op de cognitieve ontwikkeling van kinderen. Het gebruik van de Limburgse taal kan bovendien een verbindende rol spelen tussen leerkracht of pedagogisch professional en kinderen, doordat wordt aangesloten bij hun leefwereld en thuistaal.

Modern Lucia-sprookje
Het project *Modern Lucia-sprookje* is een initiatief van mevrouw Ingrid Henssen. Tijdens dit project gaat mevrouw Henssen samen met de kindergemeenteraad aan de slag om het verhaal van St. Lucia te vertellen. Dit verhaal zal worden gepubliceerd in het Beekse dialect en in het Nederlands.
In samenwerking met de kinderburgemeester en de kindergemeenteraad hebben gesprekken plaatsgevonden en hebben in december 2025 twee workshops plaats

gevonden. Een groep kinderen heeft meegedacht over de teksten en een andere groep heeft illustraties gemaakt.
Het project bevindt zich momenteel in de afrondende fase. De uitgave van het sprookje is voorzien medio 2026.

Bibliotheek en kennisdeling
Samen met Bibliotheek De Domijnen wordt de mogelijkheid verkend om activiteiten te organiseren, zoals lezingen over het Beekse dialect.

Digitale ontsluiting van dialect
Er wordt onderzocht of een interactieve internetpagina kan worden ontwikkeld waarop inwoners typisch Beekse dialectwoorden kunnen aandragen. Voor de borging van de kwaliteit wordt gedacht aan het instellen van een redactieraad.

Onderwijs en kinderopvang
Met Kindante en MIK & Spelenderwijs vindt overleg plaats over de wijze waarop het dialect een plaats kan krijgen binnen kinderopvang en basisonderwijs.

Vervolg
De komende periode wordt gebruikt om de genoemde initiatieven verder uit te werken in samenwerking met de betrokken partners. Uw commissie wordt op de hoogte gehouden van de verdere voortgang.

Werkplaats Ondersteuning Thuiswonende Ouderen (WOTO)

In januari 2024 is de werkplaats WOTO (Wijkleercentrum Ouderen) gestart als gezamenlijk initiatief van Zuyd Hogeschool, MIK & PIW Groep en de gemeente Beek. Binnen deze werkplaats werken beroepskrachten (bv. van Vivantes, Zuyderland en Zo Wonen) inwoners, studenten, vrijwilligers, mantelzorgers, docenten en onderzoekers samen aan maatschappelijke vraagstukken gericht op het ondersteunen van thuiswonende ouderen.

Gedurende de projectperiode is gewerkt aan de thema's *Ontmoeten*, *Wegwijzen en Verbinden* en *E-Health & Innovatie*. Vanuit deze samenwerking zijn diverse initiatieven tot stand gekomen. Zo hebben onder andere bijeenkomsten plaatsgevonden in het kader van "Jong ontmoet oud", waarbij studenten van de kunstacademie via kunstobjecten in gesprek gingen met oudere inwoners (https://gerontijdschrift.nl/artikelen/oud-ontmoet-jong-ouderen-als-kennisdragers-en-rolmodellen/ en https://nuutsbaeker.nl/jaargangen/ (editie juni 2025)). Ook is een soepclub opgericht, zowel in Spaubeek als in Beek, als laagdrempelige ontmoetingsvoorziening.

Het project liep formeel tot 1 januari 2026. Alle partners hebben echter uitgesproken dat ze de samenwerking graag voort willen zetten. Daarom wordt WOTO structureel ingebed binnen de reguliere werkzaamheden van de betrokken organisaties. De samenwerking blijft gebaseerd op gezamenlijke verantwoordelijkheid en gedeeld eigenaarschap.

Voor de komende periode wordt de organisatiestructuur vereenvoudigd. Er komt één overkoepelende leergemeenschap die drie à vier keer per jaar bijeenkomt om richting te geven aan de samenwerking, prioriteiten te bepalen en de verbinding met beleid en uitvoering te bewaken. De werkgroepen *Ontmoeten* en *Wegwijzen & Verbinden* worden samengevoegd tot één leeratelier. E-Health & Innovatie maakt hier ook onderdeel van uit.

De inhoudelijke focus zal de komende jaren met name liggen op het thema ***Inclusieve Ontmoeting***, waaronder ook dementievriendelijke initiatieven. Hiermee wordt bijgedragen

aan het versterken van de sociale basis voor ouderen in onze gemeente. De WOTO-thema's maken daarmee structureel deel uit van onze inzet op het gebied van ondersteuning van thuiswonende ouderen en passen binnen de strategische visie.